

A GLOBAL NGO NETWORK
FOR PRINCIPLED AND EFFECTIVE
HUMANITARIAN ACTION

شورای بین المللی سازمان های رضاکار (ICVA)

چالش های چند بعدی موسسات غیر دولتی که در عرصه پاسخ به بحران
بشری افغانستان فعالیت دارند – از دیدگاه موسسات غیر دولتی ملی

خلاصه و پیشنهادات مقاله

نویسندگان

فیونا گال و داود خرم

یادداشت:

نظریات بیان شده در این مقاله تحلیلی نظریات نویسندگان این مقاله است و لزوماً نماینده از نظریات شورای بین المللی سازمان های رضاکار (ICVA) نه میکند.

افغانستان در حال حاضر با یک فاجعه انسانی که به سرعت در حال بدتر شدن است روبرو است. موسسات و سازمان های غیر دولتی که از جمله نخستین فعالان مدد رسان در این عرصه (پاسخ به بحران) می باشد نیاز به یک محیط مساعد کاری دارند. در این حال، موسسات و سازمان های غیر دولتی (ملی و بین المللی) با موانع گوناگونی، که ناشی از تغییر سیاست های ممالک خارجی و پالیسی های جدید در داخل افغانستان است، مواجه شده اند.

بنای این مقاله تحلیلی پس منظر تاریخی روابط موسسات غیر دولتی با طالبان را پوشش می دهد و به چالش هایی که در حال حاضر موسسات غیر دولتی در افغانستان با آن مواجه هستند میپردازد، به خصوص در مورد چالش هایی موسسات غیر دولتی ملی و محلی. این مقاله تحلیلی براساس یافته های 41 مصاحبه با افراد کلیدی، مرور و بررسی مواد تحریری که در حال حاضر در دسترس موجود بوده نوشته شده است. این مقاله با توصیه هایی مشخص در بخش کومک هایی بشردوستانه، که پاسخ ده به نیازهای مردم آسیب پذیر افغانستان در این بحران انسانی پیچیده می باشد، به پایان می رسد.

روابط موسسات غیر دولتی با حکومت جدید طالبان

برخورد حکومت جدید طالبان با موسسات غیر دولتی از یک ولایت به ولایت دیگر و یا هم در سطح ولایت از یک ولسوالی به ولسوالی دیگر متفاوت است، این امر تا حد زیادی بستگی به دیدگاه شخص مسول طالبان به سطح ولسوالی و یا ولایت دارد که موسسات غیر دولتی با آن مواجه هستند. موسسات غیر دولتی که تجربه ارتباط و مذاکره را با طالبان قبل از ماه آگست 2021 دارند در موقعیت بهتری تعامل با طالبان قرار دارند. بسیاری از مقام های ارشد دولت کنونی طالبان تنها تعلیمات دینی دارند و فاقد تجربه کاری و یا هم تعامل با پروژه ها و برنامه هایی توسعه وی و بشردوستانه اند. به این ترتیب نیاز به ابتکاراتی دیده می شود که طی آن مقامات دولتی طالبان راجع به موضوعات کلیدی مانند اصول کومک های بشردوستانه و اصول عملیاتی مشترک آگاه شوند.

تأثیر تحریم ها و بحران بانکی بر موسسات غیر دولتی

دسترسی به پول نقد یکی از موضوعات عمده برای موسسات غیر دولتی و سازمان های ملل متحد بعد از 15 ما آگست 2021 بوده که به دلیل تحریم های بین المللی قبلی علیه طالبان به میان آمده. این امر سبب بسته شدن بانک ها بعد از آمدن طالبان به کابل گردیده و پس از باز شدن آنها سبب صدور چندین مقرر و محدودیت های جدید در رابطه به خروج پول از بانک ها شده که تا حال ادامه دارد. در این صورت موسسات غیر دولتی بین المللی و سازمان های ملل متحد که دارای حساب های بانکی در خارج از افغانستان اند از خدمات ارائه دهندگان خدمات مالی (سیستم هواله) استفاده می کنند، اما موسسات غیر دولتی ملی که دارای حساب های بانکی در داخل افغانستان هست قادر به استفاده از این راه حل نبوده.

برآورده شدن نیازمندیهای زنان و دختران

در حالی که هیچ راهنمایی همه جانبه در رابطه به شرایط کاری زنانی که در موسسات غیر دولتی و سازمان های کمک هایی بشردوستانه کار می کنند در سراسر کشور وجود ندارد، وزارت مهاجرین و عودت کننده گان در ما اکتبر سال 2021 مکتوبی به ریاست های ولایتی این وزارت مبنی بر اجازه کار کردن کارمندان اناث ضروری در موسسات غیر دولتی را صادر کرده تا در توزیع کمک های بشردوستانه کمک کنند. با این حال، شرایطی وضع شده برای کارمندان زن موسسات غیر دولتی همرا با محدودیت های است که تطبیق آن نیاز به منابع بیشتر مالی و بشری برای موسسات غیر دولتی ملی دارد تا بتواند شرایط ذکر شده در این مکتوب را برای زنان و دختران محیا بسازد.

چالش ها و دخالت های کاری در عرضه خدمات بشردوستانه

گزارش های مداخله کاری در کار موسسات غیر دولتی حاکی از آن است که مقامات دولتی طالبان در کار موسسات غیر دولتی، عمدتاً در عرصه استخدام قوای بشری (کارمندان)، انتخاب اشخاص مستحق برای کومک های بشردوستانه و گسترش پوشش کومک های بشردوستانه، دخالت می کنند. نوع و تکرار این مداخله های کاری در هر سه دسته فوق الذکر در سطح ولسوالی، ولایت و مرکز (کابل) متفاوت بوده و موسسات غیر دولتی از دشواری در عرصه بررسی و عمل به این درخواست هایی مقامات طالبان گزارش می دهند.

خطرات ناشی از تحریم ها

بر اساس قانون موسسات غیر دولتی سال 2005، موسسات غیر دولتی از مالیات بر فعالیت های خود معاف هستند اما ملزم به "نگهداری" و پرداخت مالیات بر عایدات (کارمندان و قراردایان) به دولت هستند. موسسات غیر دولتی ملی خاطرنشان کردند که مالیات نگهداری شده (بر عایدات کارمندان و قراردایان) را باید بپردازند در غیر آن از این هراس دارند که حکومت طالبان به دنبال آنها خواهد آمد. موسسات غیر دولتی ملی در این مورد از کمک کنندگان (دو نرها) و سازمان های ملل متحد درخواستار راهنمایی هایی روشن هستند و همچنان تاکید دارند که نباید موسسات غیر دولتی به عمل و تصمیم گیری های فردی در این رابطه متوصل شوند.

همچنان موسسات غیر دولتی در رابطه به تحریم های اعمال شده سازمان ملل متحد در سال 1999 و هم تحریم های اعمال شده سال 2001 توسط ایالات متحده داری وضاحت کافی نه میباشد، بسیاری از موسسات غیر دولتی در مورد محتویات این تحریم ها واضح نیستند. بدون دسترسی به مشوره های تخصصی حقوقی در مورد چگونگی کار کردن با این تحریم ها، موسسات غیر دولتی ملی در جایگاهی ضیف قرار دارند.

پشنهادات

بودجه اضافی تمویل کننده گان و دو نرها برای تامین فعالیت های زنان و کارمندان زنان

بحث گسترش نقش زنان در جامعه مدنی، و هم در رابطه به آموزش و اشتغال زنان باید با مقامات جدید ادامه یابد و توسط زنان و مردان افغان رهبری شود. در بخش خدمات و فعالیت های بشردوستانه بودجه ای باید برای گسترش پروگرام های زنان در بخش های صحت، تعلیم و تربیه و اشتغال زایی فراهم شود تا برخی از دستاوردهای 20 سال گذشته حفظ شوند. که در این عرصه دخیل ساختن و تشویق موسسات غیر دولتی ملی و انجمن های زنان و جوانان امر لازمی می باشد.

گروه کاری جنسیت در فعالیت های بشری (Gender in Humanitarian Action Working Group) باید توصیه هایی لازم را برای گسترش و تقویه فعالیت های زنان در محیط های شهری و دهاتی ارائه کند، به شمول مشاوره های روانی-اجتماعی، ایجاد انجمن های زنان، کارآفرینی، صنایع دستی و مالداری. مهمتر از همه بودجه اضافی باید فراهم شود تا موسسات غیر دولتی ملی بتوانند که کارمندان اثاث خویش را حفظ و به استخدام کارمندان اثاث جدید ادامه دهد.

تمویل کنندگان (دو نرها) درمورد پرداخت مالیات و تطبیق تحریم ها به یک موقف مشترک برسند

بر اساس یافته های این مقاله، تمویل کنندگان (دو نرها) باید در مورد پرداخت مالیات از سوی موسسات غیر دولتی به دولت طالبان به یک موضع مشترک به توافق برسند. تا اکنون راهنمایی های که از طرف تمویل کنندگان (دو نرها) در این رابطه فراهم شده متناقض بوده و در رابطه به تطبیق تحریم های وضع شده بالای طالبان وضاحت درست ارائه نه نموده. بناً توصیه می شود که مشاوره های تخصصی حقوقی از طریق شورای بین المللی سازمان های رضاکار (ICVA) به موسسات غیر دولتی، به ویژه موسسات غیر دولتی ملی، برای کمک به برنامه ریزی فعالیت های آینده آنها ارائه شود.

منابع مالی تمویل کنندگان (دو نرها) و همکاری با موسسات غیر دولتی ملی

تمویل کنندگان (دو نرها) باید راه هایی انعطاف پذیر را برای اختصاص بودجه درازمدت چندین ساله برای موسسات غیر دولتی ملی و محلی پیدا کنند تا تعهدات بین المللی خویش را در رابطه به محلی سازی کومک های بشردوستانه (Localisation) پیگیری کنند، در این صورت سازمان های ملل متحد و موسسات غیر دولتی بین المللی باید به افزایش مشارکت کاری (Partnerships) با موسسات غیر دولتی ملی ادامه دهند. همچنان سازمان ملل متحد و سازمان های غیر دولتی بین المللی باید به یک پورسه وحد ارزیابی (Due-Diligence) به توافق برسد تا بیوروکراسی را کاهش یافته و شفافیت ترویج یابد. شورای بین المللی سازمان های رضاکار (ICVA) می تواند در این مورد با سایر موسسات سازمان ملل متحد در جینوا (Geneva) روی یک رویکرد سندررد برای همه همکاری کند. یک مثال خوب از آماده سازی موسسات غیر دولتی ملی برای برنامه های بشردوستانه پورگرام یکجاسازی (Twinning) موسسه اکبر (ACBAR) است

که طی آن موسسات غیر دولتی ملی را طی مشارکت کاری (Partnership) با موسسات غیر دولتی بین المللی برای دسترسی به بودیجه متحدالمال OCHA (OCHA Pool-Funding) آماده می کند.

علاوه بر این، صندوق کومک های بشری افغانستان (Afghanistan Humanitarian Fund) باید روند پروسه ارزیابی (Due-Diligence) خود را برای موسسات غیر دولتی ملی بررسی کند تا موسسات غیر دولتی ملی را حمایت بیشتر نماید که بتوانند در پروسه ارزیابی (Due-Diligence) موفق شوند و هم بتوانند که معیارهای مورد نیاز این پروسه را تطبیق کنند. پاسخ دهندگان موسسات غیر دولتی ملی روند فعلی پروسه ارزیابی (Due-Diligence) را بطی و بدون پاسخدهی تشریح کردند و همچنان این پروسه را با شرایط کنونی افغانستان سازگار نمی دانند.

آگاهی از اصول خدمات بشردوستانه و تصور از موسسات غیر دولتی

بسیاری از مقامات دولتی طالبان در مورد کار موسسات غیر دولتی مشکوک هستند، بنابراین تفهیم و آگاهی دهی لازم برای توضیح پروسه تمویل کنندگان، شناسایی پروژه ها، پروسه ارزیابی مستحقین از کومک ها، پالیسی های منابع بشری، پروسه نظارت و ارزیابی، و پالیسی های دیگر ها لازم است. اکبر (ACBAR) و سایر سازمان های هماهنگ کننده موسسات غیر دولتی باید صدای جمعی موسسات غیر دولتی را با شدت بیشتری در مذاکره با مقامات طالبان شریک نمایند و همچنین اصول فعالیت های بشری را به طالبان ابلاغ نمایند. اگر هر موسسه غیر دولتی به شکل انفرادی و جداگانه با مقامات فعلی طالبان وارد مذاکره شوند و مسایل مربوط خود را مطرح نمایند خطر از این می رود که موسسات غیر دولتی که در جایگاهی خوبی تفاهم با طالبان قرار نه دارند دچار مشکلات شوند. برای انجام این کار اکبر (ACBAR) به منابع بیشتری زیادتاری نیاز خواهد داشت، به ویژه در سطح ولایات. یک مثال خوب در این عرصه دادن آموزش اصول عملیاتی مشترک (Joint Operating Principles) برای مقامات ولسوالی و ولایتی طالبان هست که میتواند در کاهش سوء تفاهم در رابطه به کمک های بشری مددگار باشد.

هماهنگی موسسات غیر دولت

اکبر (ACBAR) باید به دایر نمودن مجالس ولایتی بین مقامات ولایتی دولت طالبان و موسسات غیر دولتی در سطح ولایات ادامه دهد تا زمینه بحث همه جانبه روی مسائل عملیاتی موسسات غیر دولتی فراهم شود. اشتراک کننده گان موسسات غیر دولتی ملی در این مقاله فکر می کنند که دایر نمودن همچو مجالس در قسمت دانستن و درک موضع طالبان در رابطه به مسائل حساس به ویژه شرایط کاری برای زنان در هر ولایت مهم است. از آنجایی که سایر سازمان های هماهنگ کننده موسسات غیر دولتی فعالیت های خود را بسته و یا هم کاهش داده اند، اکبر (ACBAR) باید ظرفیت فعلی خود را برای فراهم کردن هماهنگی و حمایت لازم در مورد مسائل مختلف به نمایندگی از تمامی اعضای اکبر (ACBAR) و سایر موسسات غیر دولتی در افغانستان گسترش دهد.

حمایت از سازمان های جامعه مدنی

سازمان های جامعه مدنی که به شکل انجمن ها در وزارت عدلیه ثبت هستند، تا 15 ماه آگست 2021 فعالیت گسترده داشتند. با آن که سازمان های جامعه مدنی از نگاه ساختاری موسسات ارزه خدمات بشردوستانه نیستند، اما آنها توانایی انجام کارهای امدادی محلی و تطبیق پروژه های کوچک به سطح جامعه را دارند. قبلاً بسیاری از سازمان های جامعه مدنی و موسسات غیر دولتی کوچک از طریق سایر سفارت خانه ها تمویل میشدند، به ویژه انانی که در عرصه حقوق زنان کار می کردند. در حال حاضر سازمان های جامعه مدنی به طور موثر در پاسخ به بحران بشری فعلی دخیل نیستند و بنا بر کمبود بودجه شاهد 50-60 درصد از سازمان های جامعه مدنی بسته شده اند. موسسات غیر دولتی بین المللی که در فعلاً حضور دارند می توانند سازمان های جامعه مدنی را دخیل پروسه عرضه خدمات بشردوستانه نمایند و به آنها کمک های مالی مالی فراهم نمایند. این میتواند که یک راه حل کوتاه مدت خوبی برای رسیدن خدمات بشردوستانه به جوانان و زنان باشد، به ویژه در عرصه ارائه خدمات حفاظتی (Protection) در مناطق شهری. علاوه بر این، سازمان ملل و موسسات غیر دولتی بین المللی بنابر مسئولیت وظیفوی خویش باید از وظیفه خود را از سازمان های جامعه مدنی در قسمت بامین مسونیت لازم حمایت همه جانبه نمایند.